

*'Muziek laat ons actief deelnemen
aan hoe de geest orde aanbrengt,
leven geeft en scheidt.'*
Igor Stravinsky

- De kracht van professionele livemuziek tijdens revalidatie & herstel -

Jaarverslag 2017

Voor zover bekend, is niet eerder op deze wijze de rol van livemuziek binnen de zorg toegepast. Het project rond livemuziek op locatie was opgezet vanuit de idee om met concertreeksen een stimulerende bijdrage te leveren aan herstel en revalidatie. Niet zomaar af en toe livemuziek, maar met een doordacht eigen concept voor elk project. De aanpak is ontwikkeld vanuit expertise in de psychologie, kijk van filosofie op de werking van muziek en persoonlijke ervaring in de praktijk.

De idee dat zorg en welzijn veel meer zouden kunnen profiteren van de impact van muziek wordt bevestigd door cliënten, zorginstellingen en muzikanten.

Wetenschappelijke studies ondersteunen deze optiek.

De specifieke inbreng van professionele livemuziek biedt een stimulerende bijdrage tijdens revalidatie en herstel.

Stichting Treftoer

Missie

Stichting Treftoer streeft naar aandacht voor het sociaal-emotionele proces bij patiënten en cliënten binnen zorg en welzijn, ter versterking van het helingsproces en de kwaliteit van leven.

Dit realiseren wij met de intensiteit en energie van livemuziek als directe communicatie over gevoelens en ervaringen, in combinatie met gesprekken tussen musici en toehoorders over de beleving van muziek.

Doelstelling

Stichting Treftoer wil met livemuziek het sociaal-emotionele proces bevorderen bij cliënten binnen zorg en welzijn. Kleinschalige concerten op locatie met gesprekken over de beleving van muziek als doeltreffende interventie voor herstel, eigen regie en maatschappelijke participatie. Wij streven ernaar de activiteiten te verbinden met wetenschappelijke expertise.

Wij verwachten dat deze aanpak een inspiratiebron zal zijn voor toehoorders én artiesten.

De stichting heeft ten doel:

- a. De kracht en kwaliteit van professionele livemuziek te verbinden met doel en praktijk van zorg en welzijn in Nederland;
- b. Het bevorderen van zelfredzaamheid, eigen regie, kwaliteit van leven en maatschappelijke participatie bij cliënten binnen zorg en welzijn, door de impact van intieme concerten op locatie;
- c. Het ontwikkelen van nieuwe muziekpraktijken op locatie met toepasselijke programmering en aandacht voor de psychologische meerwaarde van treffende interactie tussen musici en publieksgroepen.

Stichting Treftoer heeft geen winstoogmerk en is erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Kern muziekconcept

Stichting Treftoer is in januari 2014 opgericht. De stichting hanteert voor de organisatie van livemuziekprojecten een aantal basisprincipes:

- Concertreeksen met een gevarieerd aanbod van muziekstijlen en genres, muziek met een stimulerende werking voor de betreffende publieksgroep, zonder te focussen op herkenbaarheid.
- Waar de intimiteit van een concert dicht bij het publiek de functie vervult om de essentiële interactie tussen de muzikanten en het publiek te stimuleren.
- Uitgevoerd door professionals die het contact met het publiek opzoeken.
- In combinatie met de persoonlijke introductie van de muzikanten door ze te interviewen over de kracht van muziek, voorafgaand aan het optreden. Bedoeld om ontvankelijkheid bij het publiek voor de diep emotionele kracht van muziek te versterken.
- Het uitgangspunt dat wetenschappelijke reflectie op de praktijk bijdraagt aan het verder ontwikkelen van de aanpak.

Organisatiestructuur

Het bestuur van de stichting Treftoer bestaat uit drie leden die actief bij de organisatie betrokken zijn. Het bestuur vergadert indien nodig, doch minstens één keer per jaar onder meer i.v.m. het vaststellen van de financiële jaarstukken. Tevens wordt er informatie uitgewisseld via de digitale communicatiemiddelen. Andere betrokkenen zijn actief bij de organisatie van projecten en het verwerven van subsidies.

Kring van adviseurs

De kring van adviseurs bestaat onder meer uit professionals in zorg en welzijn, de wetenschap en in de muziek. Al voordat stichting Treftoer werd opgericht zijn onderzoekers, creatief therapeuten, musici en andere belangstellenden betrokken geraakt bij Treftoer.

Communicatie

De stichting vermeldt haar doelstellingen en missie op de website www.treftoer.nl.

De projecten worden hier op de website beschreven.

Facebook is het medium voor foto van en terugblik op van de concerten.

Terugblik 2017

Stichting Treftoer blijft pal staan voor haar doelstellingen en zet allerlei wegen in om die te verwezenlijken. Inspiratie halen wij uit de bezoeken aan concerten in grote concertzalen, kleine kappelletjes en andere bijzondere locaties zoals paleis Het Loo. Net zo goed wordt onze betrokkenheid en bezieling gevoed door lezingen en debatten over de culturele sector. Terwijl ook het bijwonen van symposia, dialogen en andere bijeenkomsten in de zorg onze optiek versterken. De wens van zowel de zorgvragers als de zorgverleners voor meer inspiratie en support vanuit de kunsten wordt naar ons idee alleen maar groter. Wat ons betreft gaat het om de toegewijde spirit en dynamiek van livemuziek als stimulans in de persoonsgerichte zorg.

Onze projecten krijgen vanuit allerlei kanten een groot applaus. Bevlogen en overtuigd van het doel, blijven wij op zoek om de concerten te realiseren. Al is de opbrengst in dit jaar zeer beperkt geweest.

Met donaties van fondsen en particulieren hopen we in 2018 een start te maken met ons muziekconcept in een nieuw jasje. Voor revalidanten en voor patiënten met een chronische of levensbedreigende ziekte.

Kick van de Klank – projectvoorstel vijftigplussers

Het projectvoorstel *Kick van de Klank* heeft Treftoer in het voorjaar van 2017 ingediend bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, in het kader van de subsidieronde 'Tijdelijk experimenten meer werk voor vijftigplussers'.

Het project *Kick van de Klank* was gericht op de organisatie van vaste optredens binnen muziekprojecten van Treftoer voor werkzoekende muzikanten vanaf vijftig jaar. Het project was ruim voor de sluitingsdatum ingediend. Maar in het najaar van 2017 bleek echter dat het budget al was toebedeeld aan andere projecten.

Project in UMC Utrecht

Het UMC Utrecht richt zich steeds meer op patiëntenparticipatie bij de ontwikkeling van beleid, cultuur en communicatie. Ook wordt er binnen het onderwijsprogramma meer aandacht geschonken aan de rol van de kunsten in de zorg. Blij verrast werden wij door de aankondiging van een reeks publieksdialogen rondom de relatie tussen geneeskunde, psychologie, filosofie en andere geesteswetenschappen.

Wetenschappelijk medewerkers van het UMC Utrecht zijn gestart met *De Nieuwe Utrechtse School* vanuit het idee dat de kruisbestuiving tussen geneeskunde, de kunsten en geesteswetenschappen van cruciaal belang zal zijn voor toekomstige wetenschappers en zorgprofessionals.

Hierbij draait het om twee essentiële vragen:

- *Hoe kunnen geneeskunde, de kunsten en geesteswetenschappen samen vormgeven aan de communicatieve, ethische, filosofische, kritische, observationele, culturele, talige en mediavaardigheden benodigd in de toekomstige gezondheidszorg?*
- *Hoe kunnen geneeskunde, de kunsten en geesteswetenschappen samen meer inzicht verschaffen in het lichamelijke, emotionele, narratieve en intersubjectieve perspectief van verschillende patiëntengroepen om zo persoonsgerichte zorg mogelijk te maken.*

Op verzoek van het UMC Utrecht is in 2016 het projectplan *Impact van Kunst en Cultuur in het UMC Utrecht* geschreven. Het voorstel is positief ontvangen. Wederom op verzoek van het ziekenhuis is door Treftoer een plan voor een concertreeks samengesteld, met concerten in 2017 en in 2018. Het muziekproject is echter doorgeschoven naar 2018. Wij kijken ernaar uit!

Verwerven van donaties

Lopende aanvragen voor projecten in revalidatiecentra

a. Het realiseren van de doelstellingen blijft een uitdagende taak en vraagt om een groot doorzettingsvermogen, een flinke tijdsinvestering en een zeer gedetailleerd inzicht in de werkwijze van de vele fondsen.

Bij welke fondsen past onze aanvraag? Tegen de verwachting in blijkt de informatie op websites en telefonische gesprekken niet voldoende om te beoordelen in hoeverre onze doelstellingen aansluiten op de criteria van het fonds. Vrijwel elke aanvraagprocedure vereist een flinke tijdsinvestering en een behoorlijke dosis doorzettingsvermogen. Wanneer wij via de telefoon of een persoonlijk gesprek vernemen dat we de aanvragen kunnen indienen, storten we ons vol enthousiasme op de flinke kluit aan werkzaamheden. Zoals het invullen van een uitgebreide vragenlijst en het versturen van een zo scherp mogelijk geformuleerd projectvoorstel, jaarverslagen en andere documenten. Meestal weten we pas na vier tot zes maanden of we in de prijzen vallen.

Toch worden aanvragen nogal eens afgewezen op grond van criteria die wij niet hebben kunnen achterhalen. De kansen op honorering blijven tamelijk ongewis.

Zo was er op initiatief van een landelijk fonds op verschillende momenten in het jaar overleg over onze doelstellingen en plannen. De gesprekken leken veelbelovend en wekten verwachtingen voor de projecten in revalidatiecentra. Uiteindelijk werd echter te kennen gegeven dat de koers van het fonds per 2018 zou veranderen. De doelstellingen van Treftoer zouden niet meer aansluiten op die van het landelijke fonds.

Gelukkig kan het reeds toegekende bedrag van een regionaal fonds worden ingezet ten behoeve van het ziekenhuisproject.

Terugblik 2016

Gezien de aard van de activiteiten; concerten en het onderzoek naar de invloed van deze concerten, is het duidelijk dat stichting Treftoer sterk afhankelijk is van stichtingen en instellingen die maatschappelijke (niet commerciële) activiteiten ondersteunen en stimuleren. Deze steun is niet structureel.

Projectplannen op maat

Het succes van project *Muziekuur* in 2015 heeft ertoe geleid tot dat niet alleen revalidatiecentra muziek in huis halen, maar ook andere zorginstellingen medische centra en psychiatrische klinieken het belang van ons concept onderschrijven.

In overleg met diverse zorgaanbieders zijn projectplannen op maat opgesteld. Afgestemd op het werkgebied van de desbetreffende organisatie en de beoogde patiëntgroepen, is in overleg het muzikale programma en praktische uitvoering van de concerten bepaald.

Muzikale connecties

Voor de uitvoering van de concerten benutten we onze bestaande contacten met conservatoria en muzikanten, en blijven we uiteraard op zoek naar inspirerende ensembles. Zo zijn er in dit jaar weer nieuwe contacten aangeboord met stichtingen en muziekorganisaties.

Wetenschappelijke kennis

Het belang van muziek in de zorg krijgt steeds meer aandacht in de wetenschap en de samenleving. Tijdens *Muziekuur* is er reeds samengewerkt met onderzoekers aan de Universiteit Utrecht en Universiteit van Tilburg. Het belang van samenwerking tijdens vervolprojecten van Treftoer wordt door alle betrokkenen onderschreven.

Financieel support

De krachtige mix van ingrediënten, te weten de verbinding tussen zorginstellingen, geëngageerde professionele musici, de betrokken vanuit onze eigen actieve organisatie, is de juiste basis voor onze ambitie de concertreeksen te kunnen stapelen.

Om dit daadwerkelijk te realiseren is er actief geworven bij allerhande particuliere fondsen en andere potentiële financiële ondersteuners. Al vragen de aanvraagprocedures met wisselende beslismomenten door het jaar heen, om een lange adem en een stevig doorzettingsvermogen. Het is ons dan ook niet gelukt om reeds in 2016 met nieuwe reeksen van start te gaan. Voordat de eerste toezeggingen binnen waren, was het kalenderjaar zowat voorbij.

Tot onze grote teleurstelling is het daarom niet gelukt om deze toezeggingen voor financiële ondersteuning te benutten voor de gewenste muziekprojecten.

Urgentie

Aangezien de economie steeds meer lijkt aan te trekken, zullen wij de kans aangrijpen om in 2017 opnieuw de motieven voor livemuziek op locatie uit te dragen.

Voor ons staat de urgentie van onze missie buiten kijf. Dezelfde overtuiging is te vinden bij betrokkenen in de zorg, de muzikanten en de onderzoekers.

Project in 2015

Project *Muziekuur* heeft in 2015 plaatsgevonden in drie revalidatiecentra. Het ging om concertreeksen door professionals voor revalidanten en naasten tijdens het leren omgaan met de handicap door ziekte of ongeluk. De concerten zijn georganiseerd als support en stimulans tijdens het proces van rouw en accepteren, het herpakken van het dagelijks leven, in werk en relaties.

De drie revalidatiecentra zijn alle positief over de organisatie van de pilot.

De concerten vonden meestal plaats in de ontvangstruimte of het restaurant van het centrum.

Het aanbod werd beslist gewaardeerd. Ook de interviews met de muzikanten over hun affiniteit met muziek, en de informatie tussendoor over de gespeelde stukken, worden gezien als essentieel. Het goed kunnen communiceren met het publiek draagt sterk bij aan de beleving van de muziek en het contact tussen muzikanten en de toehoorders.

Voor zover bekend, is niet eerder op deze wijze de rol van livemuziek binnen de zorg toegepast. Het project rond livemuziek op locatie was opgezet vanuit de idee om met concertreeksen een stimulerende bijdrage te leveren aan herstel en revalidatie.

De idee is ontwikkeld vanuit expertise in de psychologie, kijk van filosofie op de werking van muziek en persoonlijke ervaring in de praktijk. Niet zomaar af en toe livemuziek, maar met een doordacht eigen concept voor elk project.

De muzikanten beschouwen het doel van het project *Muziekuur* als prachtig, nuttig, spannend en mooi. Speciaal voor dit project stelden zij het repertoire samen. Muzikanten waarderen het informele karakter en de intieme sfeer en worden geïnspireerd door de reacties uit het publiek en de gesprekken na het concert.

Onderzoek

Direct na de oprichting heeft stichting Treftoer contact gezocht met docenten aan Universiteit Utrecht voor de opstart van een samenwerking. Studenten krijgen via stichting Treftoer de kans om voor de bacheloropleiding een kortlopend onderzoek te bedenken en in de praktijk uit te voeren. Stichting Treftoer profiteert ook van deze samenwerking.

Studentonderzoek is voor ons een aantrekkelijke vorm om een eerste indicatie te krijgen over de toepassing van de pilot in de praktijk.

Uit het onderzoek komt een bevestigend beeld naar voren over de positieve bijdrage van livemuziek tijdens het intensieve revalidatietraject. Zo geven revalidanten aan door de muziek te kunnen ontspannen. De muziek had een rustgevende werking op hen, lijkt een ontspannende en afleidende rol te hebben binnen het rouwproces, en te ondersteunen bij het revalideren.

Ook komt naar voren dat de optredens een positieve bijdrage leveren op de factoren stemming, pijnbeleving en motivatie bij de geïnterviewden. Livemuziek zorgt niet alleen voor afleiding en plezier, maar motiveert cliënten om dingen te ondernemen. Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat muziek het herstel van cliënten kan bevorderen.

Wij zijn blij met deze eerste positieve resultaten. Om nog meer zicht te krijgen op de werking van livemuziek hoopt Treftoer ook bij volgende projecten universitaire docenten en studenten te kunnen betrekken.

Financieel overzicht 2017
Stichting Treftoer

Inkomsten

Donaties particulieren	€ 1.500,00	
Totaal Inkomsten		€ 1.500,00

Uitgaven

Bankkosten	€ 160,13	
Externe Contacten	€ 45,00	
Diversen	€ 28,99	
Totaal kosten		€ 234,12

Resultaat 2017 € 1.265,88

Saldo Rabobank 31/12/2017 € 2.860,85